

รายงานการศึกษาความเป็นไปได้ในประเทศ
โครงการฝึกอบรมหลักสูตรนักบริหารระดับสูง :
ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และคุณธรรม (นบส.1) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 รุ่นที่ 98
ระหว่างวันที่ 3 – 5 กรกฎาคม 2566
โดย GP3

1. ระบุปัญหา อุปสรรค การขับเคลื่อนระเบียบเศรษฐกิจในภาคตะวันออก

ระเบียบเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ครอบคลุมพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง มุ่งเน้นการพัฒนาเป็นพื้นที่รองรับอุตสาหกรรมแห่งโลกสมัยใหม่ อาทิ ยานยนต์ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ เครื่องมือแพทย์ และอุตสาหกรรมการบิน

การพัฒนาพื้นที่ EEC ถือเป็น การต่อยอดบนฐานความสำเร็จของโครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก (Eastern Seaboard Development Program: ESB) ซึ่งมีส่วนช่วยพลิกโฉมหน้าให้ไทยกลายเป็นประเทศอุตสาหกรรมเมื่อ 30 ปีที่แล้ว ดังนั้นอุตสาหกรรมเป้าหมายโดยส่วนใหญ่ของ EEC จึงเป็นการพัฒนาต่อยอดจากฐานเดิมที่มีอยู่ อาทิ ฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้า และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ

ในขณะที่ EEC มีจุดแข็งมากมาย อาทิ ทำเลที่ตั้ง การมีกฎหมายบังคับใช้เป็นของตนเองภายใต้พระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 ทำให้มีอิสระในการดำเนินนโยบายและให้สิทธิประโยชน์แก่นักลงทุนได้รวดเร็วกว่า การได้รับการดูแลเป็นพิเศษ เพราะเป็นโครงการนำร่องการพัฒนาในระดับพื้นที่ที่รัฐบาลต้องการส่งเสริมเพื่อมารองรับนโยบาย Thailand 4.0 จึงมีการผลักดันโครงการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานจำนวนมากในพื้นที่ อาทิ ยกระดับสนามบินอู่ตะเภาให้เป็นสนามบินพาณิชย์เต็มรูปแบบ การสร้างรถไฟความเร็วสูงเชื่อมสามสนามบินดอนเมือง-สุวรรณภูมิ-อู่ตะเภา และการพัฒนาท่าเรือน้ำลึกแหลมฉบัง และท่าเรืออุตสาหกรรมมาบตาพุด เพิ่มเติม เป็นต้น อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนระเบียบเศรษฐกิจในภาคตะวันออกประสบปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญ ดังนี้

1.1) การบูรณาการการทำงานของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องยังไม่ถึงจุดไร้รอยต่อ โดยเฉพาะในมิติที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและกฎระเบียบเพื่อผลักดันให้เกิดการลงทุน นอกจากนี้ กฎหมาย สิทธิประโยชน์ และอำนาจของ BOI กับ EEC ยังมีความซ้ำซ้อนกันอย่างน้อยสำคัญด้วย อาทิ ถึงแม้ พรบ. EEC ให้อำนาจสำนักงาน EEC เป็นผู้ออกใบอนุญาตการประกอบการในพื้นที่ EEC แต่ยังมีปัญหาในทางปฏิบัติเนื่องจากจะต้องประสานงานกับหน่วยงานผู้รับผิดชอบการให้อนุญาตเดิม และมีขั้นตอนที่ไม่แตกต่างจากเดิม และยังไม่เกิดการบูรณาการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จ (OSS) จึงทำให้นักลงทุนไม่สะดวกในการประกอบกิจการในพื้นที่ตามความคาดหวังของ พรบ.

1.2) การขาดแคลนแรงงาน โดยเฉพาะบุคลากร / ผู้เชี่ยวชาญในภาคอุตสาหกรรมเป้าหมาย (S-Curve)

1.3) การขาดแคลนสถาบันการศึกษาและการอบรมที่มีคุณภาพสูง โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยที่มีคณะวิศวกรรมศาสตร์ และสถาบันการอบรมทางอุตสาหกรรมที่เป็นที่ยอมรับในพื้นที่ เป็นต้น

1.4) โครงสร้างพื้นฐานบางโครงการถูกชะลอจากนโยบายรัฐ

1.5) ปัญหาสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการควบคุมสภาพแวดล้อมให้ไม่ได้รับผลกระทบจากภาคอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญของการพัฒนาเศรษฐกิจในภาคตะวันออก

1.6) การจัดการกับการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคม และความคาดหวังของประชาชนในพื้นที่ต่อผลประโยชน์และผลกระทบที่จะได้รับการมีอยู่ของ EEC

2. ปัจจัยความสำเร็จในการดำเนินการให้ประสบความสำเร็จ EEC จะเข้มแข็ง และเดินหน้าไปสู่เป้าหมายได้

ต้องอาศัยปัจจัยที่สำคัญ 3 ส่วน ดังนี้

- **ความร่วมมือระหว่างส่วนราชการ / ภาคส่วนต่างๆ** ได้แก่ มีแผนบูรณาการการดำเนินการร่วมกันระหว่างรัฐและเอกชน โดยรัฐกำหนดนโยบายและกรอบการพัฒนาที่เหมาะสม และเอกชนเป็นผู้ลงทุน โดย

- **บุคลากร / งบประมาณ** ที่มีการบูรณาการระหว่างภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

- นโยบายจากภาครัฐที่ชัดเจน ที่สำคัญ คือ

(1) มีกฎหมายและองค์กรกำกับที่ชัดเจน มี พ.ร.บ. และมีสำนักงานเพื่อรองรับความต่อเนื่องของการพัฒนาพื้นที่ รวมทั้งมีการบูรณาการกับหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย เกี่ยวกับกระบวนการทางเทคนิคในการอนุมัติ / อนุญาตการดำเนินการต่างๆ ที่เกี่ยวกับการลงทุน และหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกแก่การลงทุน

(2) มีสิทธิประโยชน์และมาตรการส่งเสริมการลงทุนที่ชัดเจน ตลอดจนการสนับสนุนให้เกิดระบบนิเวศด้านการลงทุน (Investment Eco System) และกำหนดเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อให้ทำงานได้ผลอย่างรวดเร็ว

(3) มีพื้นที่และโครงสร้างพื้นฐานรองรับการพัฒนาที่ชัดเจน ได้แก่ การส่งเสริมการพัฒนาโครงข่ายเชื่อมโยง (connectivity) ตลอดจนปรับปรุงสายการบินและระบบขนส่งให้มีประสิทธิภาพเพื่อส่งเสริมการค้าและการเคลื่อนย้ายสินค้าและบุคคลในภูมิภาคตะวันออก

3. สิ่งที่ได้รับจากการศึกษาดูงาน

3.1 การศึกษาดูงานที่บริษัท ไลอ้ออน (ประเทศไทย) จำกัด

บริษัทฯ เปิดดำเนินการเมื่อปี 2512 โดยเป็นการร่วมทุนระหว่าง บริษัท สหพัฒนพิบูล จำกัด และบริษัท เดอะ ไลอ้ออน แพทแอนด์ ออย จำกัด ประเทศญี่ปุ่น ปัจจุบันมีผลิตภัณฑ์ 5 กลุ่ม 22 brands ได้แก่ (1) กลุ่มดูแลช่องปากและฟัน Oral care อาทิ SALZ Systema Hi-Herb เป็นต้น (2) กลุ่มดูแลร่างกาย (Personal care) อาทิ Shokubutsu Kirei Kirei Qlean เป็นต้น (3) กลุ่มสำหรับดูแลบ้าน (Home care) อาทิ Pro โลปอนเอฟ เป็นต้น (4) กลุ่มดูแลผ้า (Fabric care) อาทิ เปา Essence Hi Class Fresh & Soft เป็นต้น และ (5) กลุ่มดูแลเด็ก (Baby care) อาทิ Kodomo เป็นต้น

ความโดดเด่นของบริษัท ไลอ้ออน (ประเทศไทย) จำกัด คือ เป็นองค์กรที่มีได้คำนึงถึงเฉพาะผลประโยชน์ทางธุรกิจ แต่ยังมีวัฒนธรรมองค์กรที่ยกย่องคนดี ส่งเสริมคนเก่ง และให้ความสำคัญกับคุณธรรม โดยกำหนดค่านิยมหลักว่า “ธุรกิจคู่คุณธรรม” และระบุวิสัยทัศน์ว่า “ไลอ้ออน เป็นบริษัทที่มีสมรรถนะในการพัฒนาและแข่งขันเพื่อเป็นผู้นำด้านการผลิตสินค้าอุปโภค บริโภคในภูมิภาคเอเชียอย่างมีคุณธรรม” บริษัทฯ สร้างหอมมณธรรมเพื่อให้เป็นศูนย์เรียนรู้การดำเนินธุรกิจคู่คุณธรรมและเป็นที่ยึดมั่นในการทำความดี ยืนดีในการแข่งขัน และพนักงานของบริษัทฯ และผู้มาเข้าชมเกิดศรัทธาในคุณธรรม นอกจากนั้น บริษัทฯ ยังมีกิจกรรมเพื่อสังคม (Corporate Social Responsibility - CSR) ที่สำคัญจำนวนมาก ได้แก่ การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้สุขอนามัยในช่องปาก โครงการส่งเสริมป้องกันและดูแลสุขภาพช่องปากร่วมกับร้านค้าและหน่วยงานรัฐต่างๆ การจัดโครงการสถานีมือสะอาดสนับสนุนผู้ล้างมือพร้อมผลิตภัณฑ์ให้กับสถานศึกษาในชุมชนใกล้เคียงกับโรงงาน และกิจกรรมภายใต้แผนยุทธศาสตร์การดำเนินโครงการสัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัยจากโรคพิษสุนัขบ้ากับเทศบาลนครแหลมฉบัง โดยนอกจากจะช่วยสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กรแล้ว ยังทำให้บริษัทเข้าถึงพนักงาน กลุ่มลูกค้าและประชาชนมากขึ้นด้วย

3.2 การศึกษาดูงานที่บริษัท เอสเอไอซี มอเตอร์ - ซีพี จำกัด (SAIC Motor - CP) ผู้ผลิตรถยนต์ MG ในไทย

บริษัทฯ เปิดดำเนินการเมื่อปี 2556 โดยเป็นความร่วมมือระหว่างบริษัท Shanghai Automotive Industry Corporation – SAIC) ซึ่งเป็นกลุ่มบริษัทรถยนต์ในประเทศจีน และเครือเจริญโภคภัณฑ์ (CP) MG ในไทยเติบโตขึ้นตามลำดับ เมื่อปี 2559 ได้เปิดโรงงานผลิตรถยนต์แห่งใหม่บนพื้นที่ 437.5 ไร่ภายในนิคมอุตสาหกรรมเหมราชอีสเทิร์นซีบอร์ด แห่งที่ 2 ที่ชลบุรี กำลังการผลิตสูงสุด 100,000 คัน/ปี ใช้ระบบอัตโนมัติ และหุ่นยนต์อัจฉริยะผลิตบนแนวคิดโรงงานที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ปัจจุบัน รถยนต์ MG ถือเป็นผู้นำในตลาดรถยนต์พลังงานไฟฟ้า มีรุ่นรถยนต์ที่ผลิตในประเทศไทยทั้งหมด 5 รุ่น ได้แก่ MG ZS EV, MG HS, MG VS HEV, MG EP และ New MG4 Electric โดย segment ที่มีส่วนแบ่งทางการตลาดสูงสุดของ MG เป็นกลุ่ม BEV หรือรถยนต์ไฟฟ้า 100% ทั้งนี้ MG ถือเป็นฐานผลิตรถยนต์พวงมาลัยขวาในประเทศไทยที่ส่งออกผลผลิตครอบคลุมทั่วอาเซียน และตั้งเป้าที่จะเป็น OEM ยานยนต์ไฟฟ้าอันดับหนึ่งของประเทศไทยและอาเซียนด้วย

ความโดดเด่นของ MG คือเป็น brand ที่ชูแนวคิด Customer Centric มีเป้าหมายสำคัญ คือ ความพึงพอใจสูงสุดของลูกค้า ไม่ว่าจะเป็นการพัฒนายกระดับบริการหลังการขายให้เข้าถึงลูกค้าได้อย่างรวดเร็วและตรงจุด รวมไปถึงการขยายระบบนิเวศของยานยนต์ไฟฟ้า (EV Ecosystem) ให้สามารถรองรับการขยายตัวของตลาดและอำนวยความสะดวกทุกพื้นที่ด้วยการเพิ่มเครือข่ายสถานี MG Super Charge เพื่อรองรับผู้ใช้บริการในทุกๆ 150 กิโลเมตร ควบคู่กับการติดตั้งสถานีชาร์จในศูนย์บริการทั่วประเทศ โดยตั้งเป้าว่า ภายในสิ้นปี 2566 จะมีจำนวนสถานีชาร์จไม่น้อยกว่า 200 แห่ง

ความสำเร็จของ MG ในประเทศไทย เป็นผลมาจากความโดดเด่น 3 หลัก ได้แก่ (1) ด้านเทคโนโลยีที่มาพร้อมนวัตกรรม หรือเทคโนโลยีที่ล้ำสมัยและช่วยให้การใช้ชีวิตง่ายขึ้น (2) ด้านความทันสมัย รูปลักษณ์ที่โดดเด่นช่วยสร้างมาตรฐานใหม่ให้กับ อุตสาหกรรมยานยนต์ไทย และ (3) ด้านความคุ้มค่า ทั้งการใช้งาน และการเป็นเจ้าของ

3.3 การศึกษาดูงานและทำกิจกรรมเพื่อสังคมที่ศูนย์อนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล และสวนป่าชายเลน หน่วยบัญชาการต่อสู้ อากาศยานและรักษาฝั่ง (สอ.รฝ.) กองทัพเรือ

3.3.1 ศูนย์อนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล กองทัพเรือ

ศูนย์อนุรักษ์ฯ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ และแหล่งความรู้ด้านชีววิทยาเกี่ยวกับวงจรชีวิตของเต่าทะเล อยู่ในความดูแลของหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง (สอ. รฝ.) กองทัพเรือ เป็นแหล่งอนุบาลที่ถูกต้องตามหลัก วิชาการจนสามารถดำเนินการปล่อยเต่าทะเลกลับคืนสู่ท้องทะเล รวมทั้งเป็นแหล่งศึกษาวิจัยข้อมูลในการอนุรักษ์พันธุ์เต่าทะเล ด้วย แบ่งพื้นที่เยี่ยมชมเป็น 4 ส่วนสำคัญ ดังนี้ (1) ห้องแสดงนิทรรศการภายในอาคารบรรยายสรุป (2) Aquarium ภายในอาคาร แสดงเต่าทะเล (3) โรงอนุบาลลูกเต่าทะเล และ (4) จุดพักผ่อนบริเวณชายหาด

ปัจจุบัน ปตท.สผ. ได้เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุนการปรับปรุงอาคาร บ่ออนุบาล และโรงพยาบาลเต่าทะเลให้ ทันสมัย ถูกสุขอนามัย เหมาะสมต่อการอนุบาลและรักษาพยาบาลเต่าทะเลก่อนปล่อยคืนสู่ธรรมชาติ รวมทั้งสนับสนุนอุปกรณ์และ เครื่องมือทางการแพทย์ในการตรวจรักษาและผ่าตัดเต่าทะเลที่เจ็บป่วย และปรับปรุงภูมิทัศน์บริเวณศูนย์อนุรักษ์ฯ ให้เป็นสถานที่ ท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ด้วย

3.3.2 สวนป่าชายเลน สอ. รฝ.

ตั้งอยู่ในหน่วยบัญชาการต่อสู้อากาศยานและรักษาฝั่ง (สอ.รฝ.) จังหวัดชลบุรี โดยกองทัพเรือได้มอบหมายให้ สอ. รฝ. ดำเนินการอนุรักษ์และพัฒนาสภาพแวดล้อมในพื้นที่ชายทะเลและชายฝั่งที่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วย โดยเฉพาะ โครงการปลูกและรักษาป่าชายเลนในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อฟื้นฟูและพัฒนาป่าชายเลน ตลอดจนรณรงค์อนุรักษ์ป่าชายเลนให้ สมบูรณ์ตลอดไป

จากการสำรวจพันธุ์พืชป่าชายเลน สอ.รฝ. โดยนักวิชาการป่าไม้ชายเลน พบพันธุ์พืชแล้วจำนวน 17 ชนิด ถือว่าในพื้นที่ขนาดเล็กเพียง 9 ไร่ แต่พบพันธุ์พืชถึง 17 ชนิด นับเป็นจำนวนมาก นอกจากนั้น ยังมีเส้นทางเดินชมธรรมชาติ พันธุ์สัตว์น้ำและพันธุ์ไม้ เช่น ต้นโปรงขาว ต้นโกงกาง ต้นแสมทะเล ต้นปรังทะเล ต้นถั่วขาว ฯลฯ สัตว์น้ำ ได้แก่ ปูแสม ปูก้ามดาบ หอย ปลาตีน ปลาตะกรับ เป็นต้น และเปิดโอกาสให้ประชาชนและองค์กรต่างๆ เข้าทำกิจกรรมเพื่อสังคมหลากหลายรูปแบบ อาทิ กิจกรรมฟังบรรยายความรู้ป่าชายเลน กิจกรรมปลูกป่าชายเลน กิจกรรมปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำและกิจกรรมเก็บขยะและกำจัดวัชพืช เป็นต้น

ปัจจุบัน ปตท.สผ. ได้เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุน โดยมีแผนปลูกป่าชายเลนจำนวนมากกว่า 45,000 ไร่ ทั้งเพื่อ ช่วยดูดซับก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ เพิ่มชนิดพันธุ์สัตว์หน้าดิน และช่วยสร้างเครือข่ายราษฎรพิทักษ์ป่า และรักษาสิ่งแวดล้อม ทางอ้อมด้วย

4. ข้อเสนอแนะ

ชลบุรีเป็นจังหวัดที่มีจุดแข็งหลายประการ ได้แก่ การเป็นศูนย์กลางการค้าภาคตะวันออกที่เชื่อมโยงพื้นที่เมือง พื้นที่เศรษฐกิจ การคมนาคมขนส่งและ logistics และยังเป็น 1 ใน 3 จังหวัดที่ตั้งของระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก แต่หัวใจสำคัญของการเติบโตของชลบุรีอีกประการ คือ การบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนโดยเฉพาะภาครัฐและเอกชนในพื้นที่ การที่ภาครัฐในพื้นที่มองภาคเอกชนซึ่งล้วนแต่เป็นนักธุรกิจศักยภาพสูงเป็นพันธมิตร ทำให้ได้มาซึ่งความร่วมมือและส่งผลให้ การพัฒนาในหลายด้านเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายรวดเร็วยิ่งขึ้น

.....